

נועם השבת

420
אב תשפ"ג

יו"ל בניה"ק נתיבות תובב"א

ד"ר בס"ד

דף היומי!!!

חידוש בפרשה

"והיה עקב תשמעון... ושמרתם ועשיתם" (ג-כד)

פירש רבינו ה"בן איש חי" זצ"ל: בנהוג שבעולם, מתחילים ללמוד מסכת בחשק ובהתלהבות ובהמשך הזמן היא מתקררת. סעודת ליל השבת מפוארת ושזורה זמירות נלהבות, לא כן התחושה בשלהי היום הקדוש. ההתעלות מתפוגגת עם צאת שבת המלכה... אבל אצל תלמידי החכמים הדגולים נשמרת ההתלהבות, נשמרים המרץ והחיות והם סגולה לשמירה מדוקדקת על כל תג וסייג בלא רפיון.

וזהו: "והיה עקב תשמעון", אין "והיה" אלא לשון שמחה. אם אותה שמחה תלווה אותנו גם ב"עקב", לקראת סיום - או אז מובטחים לנו שמור ולעשות כראוי!

על פי חז"ל: "אם אתה שמחה תלווה אותנו גם ב"עקב", לקראת סיום - או אז מובטחים לנו שמור ולעשות כראוי!"

זמני שבת:
כניסת שבת - 19:07

צאת שבת - 20:14

ר"ת - 20:54

הזמנים לפי אופק נתיבות

גם אתה יכול להיות מוכה הרביים!!!
באפשרותך לקבל את העלון במייל מדי שבוע ולהדפיס כמה עותקים שתצרכה ולהפיץ לחבריך ולזכות גם אותם בד"ת לשולחן שבת:
Sh606marom@gmail.com

הפטרה: "ותאמר ציון" [ישעה מט']

פרשת עקב

24 סדר היום...

קק"ל - קרן קיימת לעולם הבא...

"והיה עקב תשמעון... ושמר ה' אלוהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לך" (ג, יב)
בפסוקים אלו אנו מוצאים הבטחה לשמירת הברית והחסד שנשבע הקב"ה לאבותינו כאשר נשמור את משפטי ה'. נשאלת השאלה: מדוע לא יעמדו לנו הזכויות שנצבור בעצמנו וזקוקים אנו לזכות אבות נוספת?

המגיד מדובנא מבאר את הדברים כהרגלו, באמצעות משל:

אדם אחד שלח את בנו לחברו על מנת שיגדל אותו כבן ושלשל לידי סכום הגון של מזומנים לצורך גידולו וחינוכו.

החבר ביצע באמונה את המוטל עליו וכאשר גדל הבן הכניס אותו לעסקיו ודאג שירויח סכום יפה למחייתו מדי חודש.

באחד הימים גילה הבן כי אביו הותיר עבורו סכום כסף נכבד. הוא מיהר להגיע למיטיבו והודיע לו כי אין טעם שימשיך לעבוד, מאחר והוא כלל אינו זקוק לכסף שכן הון רב צרור עבורו.

יקריי, אמר לו החבר, "לא כדאי לך לנהוג באופן כה בלתי חכם, המשך לעבוד וקבל את המשכורת הבסיסית שישנה כאן, המספיקה למחייתך ואת סכום הכסף שהוא שמור לך למקרה הצורך. אם תזדקק לו אי פעם - תמיד יעמוד לרשותך".

אבותינו הקדושים - **מסיים המגיד מדובנא** - הותירו בידינו זכות אבות, אולם הננו מזהירים פן נכלה ונבזבז אותה לריק, לפיכך מבטיח הקב"ה שאם נקיים את מצוותיו הוא ישמור עבורנו את זכות האבות לזמן שבו נהיה זקוקים לה, כשזכויותינו לא תספקנה עבורנו.

אם אתם **"תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם"**, הרי שלא תצטרכו להשתמש בהבטחת הקב"ה ולכן **"ישמר ה' אלוהיך לך את הברית ואת החסד"** - הבטחתו תהא שמורה לדורות הבאים.

להצלחה עם ישראל: גם אנני! "מקבל על עצמי שלא לדבר כלל!!! בשעת התפילה וקריאת התורה"

העלון מוקדש לעילוי נשמת מורי ורבי הצדיק **רבי דוד ברנר זצ"ל** ב"ר עמוס שליט"א
תהא נשמתו צרורה בצרור החיים, אמון

19/17

רבי בנימין אהרן סלניק מפודהיץ זצ"ל
[כ"ד מנחם אב שע"ט]
מגדולי רבני פולין, תלמידים של המהרש"ל והרמ"א, המהרש"ל השני ורבי אליעזר אשכנזי, ומראשי "ועד ארבע ארצות".

מוצא משפחתו מהעיר סלוניקי ומכאן שמם סלניק, ואבותיו היו **מצאצאי השר רבי יצחק אברבנאל**. כיהן כרבה של פודהיץ במשך כארבעים שנה ושאלות הלכתיות הפונו אליו מגדולי דורו ומכל תפוצות ישראל. **מבין ספריו, התפרסם בייחוד ספר השו"ת "משאת בנימין"** ובו ק"ב תשובות בהלכה. בנוסף חיבר "סדר מצוות הנשים", אותו כתב בשפת האידיש העתיקה שהיתה נהוגה בימים ההם ואף הנשים היו בקיאות בה. הספר זכה לתפוצה רבה ועוד בחיי המחבר יצא בשלוש מהדורות ואף תורגם לאיטלקית בידי רבי יעקב הילפרין בעל שו"ת "נחלת יעקב".

בערוב ימיו כהו עיניו והוא כותב באחת מתשובותיו: ואני כהיום הזה כבר עלתה על ליבי שלא לעסוק עוד בעסק גיטין וקידושין, כי זקנתי מהיות לאיש וכבר חשכו הראות בארבות עד שנמנע יכולת לעיין בספרים". אולם למרות זאת, המשיך לשגר תשובות בהלכה גם ללא מאור עיניים וגרס בתורה בעל פה. כתוצאה ממצבו, התעורר בליבו ספק אם מותר לסומא לעלות לתורה, ומרוב אהבתו לתורה התעמק בעניין וחיבר תשובה מיוחדת בהלכה זו, עד שברר וליבן את הצדדים.

הוא מזכיר גם שבצעירותו היה ברוסיה ושם היו מצויים עמי הארץ שלא היו יכולים לקרוא אפילו אות אחת, אולם היו קוראים אותם לעלות לתורה, "וכל רבתי היו רואין ולא מיחו".

ואלה המשפטים

[מאמר החכם]

"האדם עשה את הטכנולוגיה להכרחית, והיא עשתה אותו למיותר..."

מתי אין לנהוג בענווה?!

הקב"ה פונה אל עמו ואומר: "מה ה' אלוהיך שואל מעמך", הנני שואל ומבקש מכם את ה"מה", שפרושו לנהוג בענוה ולהמעיט את עצמכם כמשה ואהרן שאמרו לפני: "ונחננו מה", או כאברהם שאמר: "ואנכי עפר ואפר". ולא כנבוכדנצאר שאמר: "אדמה לעליון", שנחריב שאמר: "מי בכל אלוהי הארצות" וחירם שהתבטא: "אני מושב אלוקים ישבתי".

אולם במידת הענוה קיים סיכון בלתי מבוטל, מהו?

טבעו של עולם שכאשר אדם מבחין במקום מלוכלך הוא אינו מהרהר פעמיים לפני שהוא מצרף גם את הפסולת שלו לערימות המתגבהות לפניו ואילו כאשר מגיע הוא למקום נקי, משתדל הוא לשמור על הניקיון ונזהר יותר שלא ללכלך.

בדיוק באותו אופן נוהג האדם כלפי עצמו מבחינה רוחנית - כשהוא מרגיש את עצמו אפס נחות שאינו עושה מאומה, הוא נוטה להתיר לעצמו להדרדר עוד יותר.

"גן עדן בין כך ובין כך לא יהיה לוי", עלול האדם למצוא את עצמו טוען, "כל הסיכויים הם שאגיע לגהנום לפחות אלך ללונה פארק... בין כה וכה מלוכלך אצלי, אני יכול ללכלך עוד...".

מחשבה זו אינה נכונה בעליל והיא מובילה את האדם אל עברי פי פחת. מי שרוצה להציל מנח את נפשו צריך לחשוב מחשבות שונות בתכלית:

"אדרבה", עליו להרהר, "אני שווה הרבה, הנחתי תפילין הבוקר, התפללתי במנין, למדתי קצת... אמנם אני עדיין רחוק מאד מהמקום שבו אני צריך להיות אבל אני כן שווה משהו. אני רק צריך להתקדם קצת, ה' אוהב אותי ורוצה בי", רק מחשבות מעין אלו יעלו אותו על דרך המלך.

שנת לימוד תורה בשבת שווה x 1,000 !!!

לעילוי נשמת מורי ורבי ר' דוד ב"ר עמוס זצ"ל, מיטלן בן רבקה, דוד חי בן דיאמנט, ר' ישראל ב"ר שלמה חסד הלוי שיינר, יוסף בן רוח, דיאמנט רביה רבי ח'ל, יעקב ב"ר אהרן, ששהה בתרגום תורה, ששהה בתאמר, יחזיקה בת לימד, יוסף בן אהרן, שמעון בן סליסק, ר' רב בן יחזקאל, דוד בן רחל, רוח שני בת נעדר, ליה בת אהרן, אברהם ארי"ב בן סלמה, סימה בת יוכבד, אליהו שור בן נתן, חכם שלום בן נתן, ר' חתום, ר' יששכר מאיר ב"ר יעקב והרבנית יהודית מאיר ב"ר יהושע הלוי סרבר זצ"ל מיטלן בן אהרן בן עמרם, ר' זאב ופאני תגבבת, עם שאר נפטרי ישראל, אמון לרש"י: ירום בן מרים, ר' בצלאל בן מול טוב, יהונתן בן דיאמנט, רוסל בת דיאמנט חיה בת נחמה בתיה, סלילת בת מיינה בתחש"י אמון לרש"י: רות בת ציון בת נחמה מלכה, חתונה בת עליה, רוסל בת רחל לויצ'ק שניר בן רות, חסד בן משה, אברהם בן פאני, יצחק בן חיה ולמחלת: ליה בת אורח, שלמה בן יחזקאל, חיה בת ליה, מלצ'ה בן ליה, דוד חי בן ליה, רחל בת אהרן ורבי' אורח בת ליה ורבי'.

ולמחלת ישראל בן ציפורה ורבי' וכל הקוראים, המפיצים והתורמים הקריים ובני משפחותיהם ברו"ה!

@ לקבלת הציליון במייל: Sh606marom@gmail.com

ים המלח...

קו החוף המקיף את ים המלח הוא שטח היבשה הנמוך ביותר בעולם. ב-60 השנה האחרונות צומצמו בקביעות מקורות המים המזינים את ים המלח.

ומפלס המים יורד בהתמדה בקצב של 1.20 מטר לשנה, כך שהמקום הנמוך בעולם הולך ומנמך ושובר בכל שנה את השיא מחדש ומתקדם בקצב מהיר יותר ויותר לקרקעיתו של ים המלח, הנמצאת בעומק 745 מטר מתחת לפני הים.

הירידה במפלס המים ניכרת במיוחד בחלק הצפוני והמערבי, שבו נסוגו המים למרחק של יותר מ-300 מטר מקו החוף המקורי.

נסיגת קו החוף גרמה ליצירת בולענים, התמוטטות תשתיות כגון כבישים וגשרים, קשיים בנגישות לחופי הים, סגירת חופי רחצה ופגיעה חמורה בחיי ובצומח של שמורות הטבע. המשנה אומרת: "המוצא כלים ועליהם צורת חמה, צורת לבנה אצורת דרקון - יוליכם לים המלח".

ים המלח נמצא באזור מדברי חם וצחיח, אין בו דגים ובעלי חיים ימיים ובימי קדם שום אדם לא היה מסוגל לצלול ולחפש בו פנינים או מטמונים ולכן הוא נחשב כמקום אידיאלי לאבד בו ע"ז ושאר מיני איסורים.

אוצר הפלאות

רוצה בנים תלמידי חכמים?...

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה..."

ואהבך וברכך והרבהך וברך פרי בטןך" [ז-יב,יג]

ה"תפוחי חיים" פרש פסוק זה על דרך הדרש:

לפעמים אין לאדם יכולת ללמוד. הגמרא מספרת על רבי זירא שחש בראשו ומרוב ייסוריו לא יכול היה ללמוד. הלך וישב על פתח בית המדרש כדי שכאשר יצאו התלמידים יקום לפניו - שאם ללמוד אינו יכול לפחות יזכה לקיים מצוות כיבוד תלמידי חכמים. מצווה זו נעשתה ב"עקב" - על ידי הליכת הרגליים.

אדם שמכבד תלמידי חכמים זוכה לבנים תלמידי חכמים, כמו שכתוב: "מאן דרחים רבנן הוו ליה בנין רבנן".

זהו שרמזו כאן בפסוק: "והיה עקב תשמעון" - בזכות הליכת הרגליים תזכה לשכר טוב של "וברך פרי בטןך" - בנים לומדי תורה.

לאהוב את הגר...

רבי חיים מאיר הגר מוויז'ניץ בעל "אמרי חיים", נפגש פעם עם רבי ישראל אלטר מגור בעל "בית ישראל".

פנה הרבי מוויז'ניץ לרעהו ואמר לו: "הרבי מגור, אוהב אני אתכם אהבה יתרה ויש לי על כך ראייה מפסוק מפורש מן התורה. שהרי נאמר בפרשת עקב: 'ואהבתם את הגר'. ויש כאן לשון נופל על לשון, הגר, הרבי מגור [השם 'גור' נהגה כמו 'גר']..."

חיך ה"בית ישראל" והשיב מיד: "ואף אני אוהב אתכם כמים הפנים לפנים ואף לי יש ראייה מאותו פסוק: 'ואהבתם את הגר', אל תקרי הגר מלרע אלא הגר מלעיל, כשם משפחתו של מר..."

חפש ברשי
בהקשר למה מזכיר רש"י 'גיהוץ בגדים' ???

ציור בפרשה...

"ואמרת בצעקת כוחי ואצטק ימי עשה לי את החיים הזה: אזכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיים למאן הקים את גריתו אשר עשה" [ז-יב,יג]

"ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים".

ומפרש רש"י: 'בזאת תחשבו חכמים ונבונים לעיני העמים'.

זכינו ותורת אמת נטע הקב"ה בתוכנו, תורה אשר הינה חכמה אלוקית אשר אין כל דבר בעולם שידמה וישווה לה, לפיכך אין כל מקום לריגשי נחיתות על כך שאיננו בקיאים בחכמות זרות שהן נחלתן של אומות העולם.

בהקשר לכך סיפור רבי יוסף חיים זוננפלד את הסיפור הבא:

התהלך לו יהודי בויה ונהנה מן המראות הנפלאים שניגלו לעיניו והנה מזדקר מול עיניו שלט גדול ובו הכרזה כלשהי. התמלא היהודי סקרנות וחפץ להבין את פשר הכתוב, אולם מאחר שלא ידע את שפת המדינה - לא הצליח לפענח את השלט.

לפתע הבחין באחד מתושבי העיר, בנקאי עשיר ומפורסם. הוא מיהר לגשת אליו וביקש שיקרא לפניו את השלט. "מה?" - בז העשיר לבורותו - "הנך מסתובב בויה מבלי לדעת את שפת המדינה? איך יתכן הדבר?". נענה אותו יהודי ואמר לו: "הרשה לי, במטותא ממך, לשאול אותך כמה שאלות ולאחר מכן אשיב לך על תמיהתך".

הניד העשיר בראשו והתייר היהודי שאל: "האם את הבגדים שהנך לובש תפרת בעצמך?"

"לא, אינני יודע לתפור כלל וכלל..."

"אם כן, כיצד הנך לובש בגדים?"

"מה הבעיה? אני הולך לחייט והוא תופר לי".

"ואין התפירה כרוכה בתשלום?"

"בודאי שהיא עולה".

"האם לא זול יותר לתפור לבד?"

"זול יותר, אבל כבר אמרתי שאינני יודע".

"אולי כדאי שתלמד לתפור?"

"הוי", צחקק העשיר, "הלא אני בקנאי גדול, מה שאני מצליח להרויח בשעה אחת, החייט איננו מרויח בשנה שלמה. משתלם לי יותר לעסוק במקצועי ואת הבגדים להזמין אצל חייט תמורת תשלום".

השתתק היהודי לרגע אחד ואחר המשיך להקשות: "וכי אתה יודע לבשל ולאפות?"

"לא". "אם כן, מה אתה אוכל?"

"מה זאת אומרת? אני הולך לחנות וקונה שם את כל הדרוש למחייתי".

"זוהי הוצאה נכבדה כמדומני, זול יותר להכין בבית".

"ודאי שתוצרת בית זולה יותר - אבל כפי שאמרתי, אני הנני בנקאי ובכל שעה של עבודה אני מרויח הרבה מאד כסף, כך שמשתלם לי להמשיך לקנות תוצרת מוכנה בחנות".

"כעת" - אמר התייר - "אשיב לך על שאלתך: דע לך שעוסק אני בחיי בדבר החשוב ביותר בעולם, חשוב אף יותר ממקצוע הבנקאות היוקרתית... עוסק אני יומם ולילה בלימוד התורה הקדושה, אשר היא, 'חכמתם ובינתכם לעיני העמים'".

"ואם תשאל - איך אני מסתדר בהתנהלות היומית שלי? אענה לך, שכשם שאתה אינך בוש להיעזר באחרים גם אם הדבר כרוך בתשלום, כך אני נעזר באנשים אחרים גם אם הדבר כרוך בתשלום".

"ואם תוסיף להקשות - כיצד אסתדר ומה אעשה אם אקלע פעם לוינה ולא אדע לקרוא, אומר לך שתמיד יעבור במקום איזשהו בנקאי שיתנדב להקריא לפני את הכתוב..."

חייב אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור שניים מקרא ואחד תרגום!

